ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
F. G. JACOBS
της 21ης Σεπτεμβρίου 1994 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στα πλαίσια της παρούσας υποθέσεως, το Finanzgericht της Ρηνανίας-Παλατινάτου ζητεί από το Δικαστήριο την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως επί του ερωτήματος αν, σε περίπτωση που συγκεκριμένη διάταξη κανονισμού της Επιτροπής με την οποία προβλεπόταν η κατάταξη σημαντικών εξαρτημάτων βιντεοφωνικών συσκευών σε κωδικό της συνδυασμένης ονοματολογίας κατέστη ασυμβίβαστη με μεταγενέστερη γνωμοδότηση του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας και απελείφθη συνακόλουθα από νεότερο κανονισμό της Επιτροπής, ο πρώτος από τους κανονισμούς ετύγχανε εφαρμογής, μολονότι ο κωδικός παρέμεινε ο ίδιος κατά την κρίσιμη περίοδο, ή αν ο νεότερος έχει αναδρομικό αποτέλεσμα ώστε να τυγχάνει εφαρμογής επί αγαθών που εισήχθησαν πριν από την έναρξη ισχύος του.

Η συναφής κοινοτική νομοθεσία

2. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, για την δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο [1] αντικατέστησε, από 1ης Ιανουαρίου 1988, τους συναφείς επί του θέματος κανονισμούς του Συμβουλίου, και συγκεκριμένα τον κανονισμό (ΕΟΚ) 950/68, περί του κοινού δασμολογίου [2], και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 97/69, περί λήψεως μέτρων για την ομοιόμορφη εφαρμογή της ονοματολογίας του κοινού δασμολογίου [3]. Η δεύτερη και τρίτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του κανονισμού 2658/87, αφορώσες τον σκοπό του κανονισμού, έχουν ως εξής:

«(...) ο καλύτερος τρόπος για την πραγματοποίηση της συλλογής και ανταλλαγής των δεδομένων που αφορούν τις στατιστικές του εξωτερικού εμπορίου της Κοινότητας είναι η χρήση μιας συνδυασμένης ονοματολογίας που να αντικαθιστά τις ισχύουσες ονοματολογίες του κοινού δασμολογίου και του Nimexe, ώστε να ανταποκρίνεται ταυτόχρονα στις δασμολογικές και στατιστικές απαιτήσεις·

(...) η Κοινότητα έχει υπογράψει τη διεθνή σύμβαση για το εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποιήσεως των εμπορευμάτων, γνωστό ως "εναρμονισμένο σύστημα", το οποίο πρόκειται να αντικατασταθεί τη σύμβαση της 15ης Δεκεμβρίου 1950 περί της ονοματολογίας για την κατάταξη των εμπορευμάτων στα δασμολόγια·

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.
1 — ΕΕ 1987, L 256, σ. 1.
2 — OJ, ειδική έκδοση στην αγγλική γλώσσα 1968 (Ι), σ. 275.
3 — ΕΕ ειδ. έκδ. 02/001, σ. 32.

κατά συνέπεια, η εν λόγω συνδυασμένη ονοματολογία πρέπει να γίνει με βάση το εναρμονισμένο σύστημα».

γ) τις προκαταρκτικές διατάξεις, τις συμπληρωματικές σημειώσεις των τμημάτων ή των κεφαλαίων και τις υποσημειώσεις σχετικά με τις διακρίσεις ΣΟ.

3. Το άρθρο 1 του κανονισμού καθιερώνει τη συνδυασμένη ονοματολογία και είναι διατυπωμένο ως εξής:

3. Η συνδυασμένη ονοματολογία παρατίθεται στο παράρτημα I.

«1. Καθιερώνεται ονοματολογία των εμπορευμάτων, η οποία καλείται εφεξής "συνδυασμένη ονοματολογία" ή κατά σύντμηση "ΣΟ" και η οποία πληρεί ταυτόχρονα τις απαιτήσεις του κοινού δασμολογίου και των στατιστικών του εξωτερικού εμπορίου της Κοινότητας.

Στο ίδιο παράρτημα καθορίζονται οι αυτόνομοι και συμβατικοί δασμοί του κοινού δασμολογίου, οι συμπληρωματικές στατιστικές μονάδες, καθώς και τα άλλα αναγκαία στοιχεία.»

4. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει:

2. Η συνδυασμένη ονοματολογία περιλαμβάνει:

α) την ονοματολογία του εναρμονισμένου συστήματος·

«Κάθε διάκριση ΣΟ συνοδεύεται από ένα κωδικό αριθμό αποτελούμενο από οκτώ ψηφία:

β) τις κοινοτικές υποδιαιρέσεις της ονοματολογίας αυτής, αποκαλούμενες "διακρίσεις ΣΟ" σε περιπτώσεις όπου καθορίζονται γι' αυτές ποσοστά δασμών·

α) τα πρώτα έξι ψηφία είναι οι κωδικοί αριθμοί που αναφέρονται στις κλάσεις και διακρίσεις της ονοματολογίας του εναρμονισμένου συστήματος·

β) το έβδομο και όγδοο ψηφίο προσδιορίζουν τις διακρίσεις ΣΟ. Όταν μια κλάση ή διάκριση του εναρμονισμένου συστήματος δεν υποδιαιρείται για τις κοινοτικές ανάγκες, το έβδομο και όγδοο ψηφίο είναι "00".»

5. Καθ' όλη τη διάρκεια της κύριας δίκης, ήτοι από τις 25 Οκτωβρίου 1988 έως τις 25 Οκτωβρίου 1991, οι αντίστοιχοι κωδικοί ΣΟ [4] είχαν ως εξής:

«8521 Βιντεοφωνικές συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής:

8521 10	— Με μαγνητικές ταινίες:
(...)	
8521 10 39	— — Άλλες
(...)	
8522	Μέρη και εξαρτήματα των συσκευών των κλάσεων 8519 ως 8521:
8522 10 00	— Φωνογραφικοί αναγνώστες
8522 90	— Άλλα
(...)	
8522 90 99	— — Άλλα».

6. Το άρθρο 9 του κανονισμού 2658/87 προβλέπει την εκ μέρους της Επιτροπής θέσπιση μέτρων αφορώντων μεταξύ άλλων:

«α) την εφαρμογή της συνδυασμένης ονοματολογίας ... ιδίως όσον αφορά:

— την κατάταξη των εμπορευμάτων της ονοματολογίας που αναφέρονται στο άρθρο 8,

(...)».

4 — Η συνδυασμένη ονοματολογία, η οποία παρατίθεται αρχικώς στο παράρτημα I του κανονισμού 2658/87, τροποποιήθηκε κατά την κρίσιμη περίοδο, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού, εκ μέρους της Επιτροπής με τους κανονισμούς (ΕΟΚ) 3174/88 (ΕΕ 1988, L 298, σ. 1), 2886/89 (ΕΕ 1989, L 282, σ. 1), 2472/90 (ΕΕ 1990, L 247, σ. 1) και 2587/91 (ΕΕ 1991, L 259, σ. 1). Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού 2658/87, η τροποποιημένη ονοματολογία περιλαμβάνεται σε κάθε έναν από τους ανωτέρω κανονισμούς.

Με βάση την ανωτέρω διάταξη, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2275/88 [5] της Επιτροπής κατέταξε ορισμένα εμπορεύματα στη συνδυασμένη ονοματολογία. Ο αριθμός 9 του παραρτήματος του εν λόγω κανονισμού περιλαμβάνει την ακόλουθη κατάταξη:

Περιγραφή εμπορευμάτων	Κατάταξη (κωδικός ΣΟ)	Διατάξεις που καθορίζουν την κατάταξη
Το μηχανικό μέρος βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής του κωδικού ΣΟ 8521 εξοπλισμένο με τις κεφαλές εγγραφής και αναπαραγωγής (mecadecks).	8521 10 39	Η κατάταξη καθορίζεται από τις διατάξεις των γενικών κανόνων 1, 2 α' και 6 και από τα κείμενα των κωδικών ΣΟ 8521, 8521 10 και 8521 10 39. Αυτά τα μηχανικά σύνολα παρουσιάζουν τα κύρια χαρακτηριστικά γνωρίσματα των βιντεοφωνικών συσκευών εγγραφής ή αναπαραγωγής.

Υπό την έννοια αυτή, ο κανονισμός κατέταξε τα «mecadecks» ως πλήρεις βιντεοφωνικές συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής και όχι ως μέρος αυτών.

7. Στις 7 Απριλίου 1991 το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας εξέδωσε γνωμοδότηση (αναφέρεται κατωτέρω στο σημείο 33), σύμφωνα με την οποία το μηχανικό μέρος βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής, αποτελώντας μέρος της εν λόγω συσκευής, κατατάχθηκε στην κλάση 8522 90 του εναρμονισμένου συστήματος ονοματολογίας.

8. Σύμφωνα με την ανωτέρω γνωμοδότηση, η Επιτροπή απάλειψε την περίπτωση 9 του παραρτήματος του κανονισμού 2275/88, με ισχύ από 23 Οκτωβρίου 1991, εκδίδοντας τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3085/91 [6].

Τα πραγματικά περιστατικά της κυρίας δίκης και τα ερωτήματα που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

9. Από τις 3 Ιουνίου 1988 η GoldStar Europe GmbH (στο εξής: GoldStar) εισήγαγε από τη Νότια Κορέα συστήματα ελκύσεως της ταινίας βιντεοφωνικών συσκευών υπό την επωνυμία «deck assembly», είτε χωριστά είτε από κοινού με κύριες διατάξεις που φέρουν την ονομασία «main board assembly». Αμφότερες οι συσκευές κατετάγησαν αρχικώς ως μέρη βιντεοφωνικών συσκευών εγγραφής υπό τον

5 — ΕΕ 1988, L 200, σ. 10.

6 — ΕΕ 1991, L 291, σ. 12.

κωδικό ΣΟ 8522 90 99, με αποτέλεσμα την επιβολή συναφώς δασμού με συντελεστή ύψους 5,8 %. Μετά την έκδοση του κανονισμού 2275/88, το Hauptzollamt Ludwigshafen, καθού στην κύρια δίκη, έκρινε ότι τα εν λόγω αγαθά ανταποκρίνονται στην περιγραφή των «mecadecks» του κανονισμού και ότι, συνακόλουθα, έπρεπε να καταταγούν υπό τον κωδικό ΣΟ 8521 10 39 ως «άλλες βιντεοφωνικές συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής», επαγόμενες δασμό ύψους 14 %. Κατόπιν αυτού, επέβαλε δασμό με τον υψηλότερο συντελεστή τόσο στις προηγούμενες όσο και στις επόμενες εισαγωγές. Μετά την έκδοση του κανονισμού 3085/91, ο οποίος τροποποίησε τον κανονισμό 2275/88, η GoldStar υπέβαλε στις 25 Οκτωβρίου 1991 αίτηση με αντικείμενο την επιστροφή εκ μέρους του καθού των συμπληρωματικών δασμών που είχε κληθεί να καταβάλει επί των εισαχθέντων κατά τα προηγούμενα τρία έτη, ήτοι από τις 25 Οκτωβρίου 1988, εμπορευμάτων. Το καθού απέρριψε το αίτημα περί επιστροφής των δασμών, με αποτέλεσμα την άσκηση προσφυγής της GoldStar ενώπιον του Finanzgericht Rheinland-Pfalz. Ενώπιον του δικαστηρίου υποστηρίχθηκε, πρώτον, ότι υπήρχαν ουσιώδεις διαφορές μεταξύ ενός «mecadeck» και ενός «deck assembly» και ότι το δεύτερο, ακόμη και από κοινού με μια κύρια διάταξη («main board assembly»), δεν ισοδυναμεί με βιντεοφωνική συσκευή και ελλείψει αριθμού σημαντικών συστατικών στοιχείων δεν εμφανίζει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά γνωρίσματα μιας τέτοιας συσκευής. Δεύτερον, υποστηρίχθηκε ότι οι κανονισμοί 2275/88 και 3085/91 είχαν δηλωτικό χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι έτειναν να διασφαλίσουν την ενιαία εφαρμογή της συνδυασμένης ονοματολογίας και όχι να τροποποιήσουν το περιεχόμενο των συναφών κωδικών ΣΟ. Τροποποιώντας μια πρακτική περί κατατάξεως, την οποία η Επιτροπή έκρινε ως εσφαλμένη, ο κανονισμός 3085/91 εφαρμοζόταν και επί προγενεστέρων εισαγωγών, δεδομένου ότι η διατύπωση των οικείων κωδικών παρέμεινε η ίδια καθ' όλη την κρίσιμη περίοδο.

10. Προκειμένου να επιλύσει την ενώπιόν του διαφορά, το Finanzgericht υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Είναι έγκυρος ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2275/88 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1988, για την κατάταξη εμπορευμάτων στη Συνδυασμένη Ονοματολογία (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 200, σ. 10, της 26ης Ιουλίου 1988), καθόσον προβλέπει την κατάταξη στον κωδικό ΣΟ 8521 10 39 του περιγραφομένου στο σημείο 9 του παραρτήματός του "μηχανικού μέρους βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής του κωδικού ΣΟ 8521 εξοπλισμένου με τις κεφαλές εγγραφής και αναπαραγωγής ('mecadecks')";

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Έχει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3085/91 της Επιτροπής, της 21ης Οκτωβρίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2275/88 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 291, σ. 12, της 23ης Οκτωβρίου 1991) αναδρομική ισχύ, υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται επί εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν πριν αυτός τεθεί σε ισχύ;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

Βάσει ποιών χαρακτηριστικών (βλ. αιτιολογία στο σημείο 9 του κανονισμού 2275/88), υπό την έννοια των ουσιωδών χαρακτηριστικών (βλ. γενικό κανόνα 2, στοιχείο α'), η Επιτροπή αποφάσισε την κατάταξη των mecadecks στον κωδικό ΣΟ 8521, ως πλήρων βιντεοφωνικών συσκευών εγγραφής ή αναπαραγωγής;»

Πρώτο ερώτημα

11. Με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η Επιτροπή, απαντώντας στο πρώτο ερώτημα του Finanzgericht, εγκύπτει στα ζητήματα που θέτουν και τα τρία προδικαστικά ερωτήματα. Απαντώντας, κατά πρώτον, στο σημείο που ήγειρε το Finanzgericht με την διάταξη περί παραπομπής, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο κανονισμός 2275/88 δεν είναι άκυρος απλώς και μόνον επειδή η επιτροπή ονοματολογίας (ήτοι η επιτροπή που συστάθηκε βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού 2658/87 και στην οποία μετέχουν εκπρόσωποι των κρατών μελών ειδικοί περί τα δασμολογικά και της οποίας προεδρεύει εκπρόσωπος της Επιτροπής) δεν εξέδωσε τη γνωμοδότησή της εντός της προθεσμίας που της έταξε ο πρόεδρός της και πριν από την έκδοση του κανονισμού. Κατά την Επιτροπή, το άρθρο 10, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 2658/87 απαιτεί από την ίδια να αναβάλλει την εφαρμογή των μέτρων μόνον οσάκις αυτά δεν συμφωνούν με τη γνωμοδότηση της επιτροπής. Η παράλειψη της επιτροπής να εκδώσει τη γνωμοδότησή της πρέπει να λογίζεται ως συναινετική.

12. Όσον αφορά το κύρος του σημείου 9 του παραρτήματος του κανονισμού 2275/88, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το αποφασιστικής σημασίας κριτήριο για τους σκοπούς της δασμολογικής κατατάξεως έγκειται γενικώς στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και τις ιδιότητες των οικείων εμπορευμάτων, όπως ορίζονται στις κλάσεις και διακρίσεις του κοινού δασμολογίου («το δασμολόγιο») και στις σημειώσεις των τμημάτων και κεφαλαίων αυτού. Εξάλλου, τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 10 του κανονισμού 2658/87 παρέχουν στην Επιτροπή την εξουσία να κατατάσσει η ίδια ορισμένα εμπορεύματα. Κατά την Επιτροπή, πάντως, οι εν λόγω κατατάξεις δεν πρέπει να αλλοιώνουν τη διάταξη του δασμολογίου ή το περιεχόμενο των κλάσεων και διακρίσεων. Πάντως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια κατά την επιλογή των κλάσεων και ότι ο έλεγχος του Δικαστηρίου περιορίζεται στο αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη ή διέπραξε κατάχρηση εξουσίας. Επίσης, η Επιτροπή παρατηρεί ότι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις επεξηγηματικές σημειώσεις και γνωμοδοτήσεις του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, υπό την έννοια ότι τυχόν παράλειψή της να το πράξει θέτει σε κίνδυνο την ενιαία εφαρμογή της ονοματολογίας στα πλαίσια της διεθνούς συμβάσεως περί του εναρμονισμένου συστήματος.

13. Εφαρμόζοντας τις ανωτέρω αρχές στην παρούσα δίκη, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το μηχανικό μέρος βιντεοφωνικής συσκευής γνωστό ως «mecadeck» διαθέτει το «ουσιώδες χαρακτηριστικό γνώρισμα» πλήρους βιντεοφωνικής συσκευής για τους σκοπούς του κανόνα 2 α' των γενικών κανόνων ερμηνείας της συνδυασμένης ονοματολογίας. Το μέρος αυτό της συσκευής είναι εκείνο που

περιλαμβάνει όλα τα συστατικά στοιχεία με τα οποία λειτουργεί η συσκευή και συγκεκριμένα η βιντεοφωνική συσκευή εγγραφής και αναπαραγωγής. Κατά τον χρόνο εκδόσεως του κανονισμού, οι επεξηγηματικές σημειώσεις ή γνωμοδοτήσεις του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας δεν περιελάμβαναν τίποτα περί του αντιθέτου. Επομένως, το σημείο 9 του παραρτήματος ίσχυε κατά τον χρόνο εκδόσεως του κανονισμού.

14. Αναφερόμενη στην υπόθεση Biegi κατά Hauptzollamt Bochum [7], η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι κανονισμοί περί κατατάξεως δεν έχουν καταρχήν αναδρομικό αποτέλεσμα. Κατά την Επιτροπή, διαφέρει η περίπτωση όπου με τον κανονισμό διευκρινίζεται η υφισταμένη πριν από την έναρξη ισχύος του νομική κατάσταση. Κατ' αυτήν, αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Η γνωμοδότηση του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, η οποία εκδόθηκε με πρωτοβουλία της ιαπωνικής αντιπροσωπείας, υιοθετήθηκε με 14 ψήφους υπέρ έναντι 8 κατά. Μολονότι η Επιτροπή εξακολουθούσε να είναι πεπεισμένη για την ορθότητα της απόψεώς της, υποχρεώθηκε να τροποποιήσει τον κανονισμό 2275/88, ώστε να διασφαλιστεί η ενιαία εφαρμογή της ονοματολογίας εντός του εδάφους των συμβαλλομένων μερών της συμβάσεως περί του εναρμονισμένου συστήματος. Η Επιτροπή δέχεται ότι η γνωμοδότηση του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας συνιστά ενδεχομένως ερμηνευτικό οδηγό δασμολογίου. Πάντως, πριν από την γνωμοδότηση επικρατούσε μεγάλη αβεβαιότητα. Συναφώς, η Επιτροπή αναφέρεται σε έγγραφο που απέστειλε η διεύθυνση ονοματολογίας και κατατάξεως του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας στην πρεσβεία της Κορέας όπου διευκρινιζόταν ότι η προγενέστερη κατάταξη των «mecadecks» εκ μέρους της Κοινότητας δεν μπορούσε να εκληφθεί ως παράβαση των απορρεουσών από την σύμβαση περί του εναρμονισμένου συστήματος υποχρεώσεών της. Με το έγγραφο τονίζεται ότι «η Γραμματεία είναι της γνώμης ότι τούτο δεν συνιστά ζήτημα νομικής υποχρεώσεως αλλ' ερμηνείας νομικού κειμένου» και ότι «ενδέχεται να υπάρχουν πάντοτε οριακές περιπτώσεις όπου μπορούν να τύχουν εφαρμογής διαφορετικές νομικές ερμηνείες».

15. Κατά την άποψή μου, οι παρατηρήσεις της Επιτροπής είναι επί όλων των ουσιωδών σημείων πειστικές. Καταρχάς, δεν πιστεύω ότι ο κανονισμός 2275/88 μπορεί να θεωρηθεί άκυρος επειδή η Επιτροπή προτίμησε να τον θέσει αμέσως σε ισχύ αντί να μεταθέσει την εφαρμογή του κατά 3 μήνες, σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 2658/87. Το άρθρο 10, το οποίο προβλέπει τη διαδικασία θεσπίσεως των κατά το άρθρο 9 μέτρων, ορίζει:

«1. Ο εκπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει στην επιτροπή σχέδιο των μέτρων που πρόκειται να ληφθούν. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της επί του σχεδίου εντός προθεσμίας που ορίζει ο πρόεδρος ανάλογα με τον επείγοντα χαρακτήρα του θέματος. Η επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της με την προβλεπόμενη στο άρθρο 148, παράγραφος 2, της Συνθήκης πλειοψηφία επί εκδόσεως αποφάσεων εκ μέρους του Συμβουλίου κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής. Κατά την ψηφοφορία στην επιτροπή, οι ψήφοι των αντιπροσώπων των κρατών μελών σταθμίζονται σύμφωνα με το προαναφερθέν άρθρο. Ο πρόεδρος δεν συμμετέχει στην ψηφοφορία.

2. Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα τα οποία μπορούν να εφαρμοστούν αμέσως. Αν, πάντως, τα μέτρα δεν είναι σύμφωνα με την γνώμη που διατύπωσε η επιτροπή, τότε η

7 — Υπόθεση 158/78 (Συλλογή τόμος 1979/Ι, σ. 633).

Επιτροπή τα ανακοινώνει αμέσως στο Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να αναβάλει επί τρεις μήνες το πολύ, από την ημερομηνία της εν λόγω ανακοινώσεως, την εφαρμογή των μέτρων που αποφάσισε.

β) Αν ο υπό μελέτη κανονισμός δεν συμφωνεί προς τη γνωμοδότηση της επιτροπής ή αν δεν έχει υποβληθεί γνωμοδότηση, η Επιτροπή υποβάλλει αμελλητί στο Συμβούλιο σχετική πρόταση κανονισμού.

3. Το Συμβούλιο μπορεί να λάβει με ειδική πλειοψηφία διαφορετική απόφαση εντός της προβλεπομένης στην παράγραφο 2 προθεσμίας.»

Το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία.

16. Όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 10, παράγραφος 2, τα μέτρα που θεσπίζει η Επιτροπή τυγχάνουν άμεσης εφαρμογής αν δεν αντίκεινται προς γνωμοδότηση της επιτροπής ονοματολογίας εκδιδόμενη σύμφωνα με την απαιτούμενη πλειοψηφία. Η σχετική διάταξη του κανονισμού διαφέρει εκείνης του κανονισμού 97/69 [8] που αντικατέστησε. Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2055/84 του Συμβουλίου, της 16ης Ιουλίου 1984 [9], εξομοίωνε ρητώς την περίπτωση ελλείψεως γνωμοδοτήσεως με εκείνη της υποβολής προτάσεως κανονισμού αντίθετης προς τη γνωμοδότηση της επιτροπής ονοματολογίας. Ήταν διατυπωμένο ως εξής:

γ) Αν, κατά την εκπνοή της τρίμηνης προθεσμίας η οποία αρχίζει αφότου επελήφθη το Συμβούλιο, τούτο δεν έχει αποφασίσει, η Επιτροπή θεσπίζει τον προτεινόμενο κανονισμό.» (Η υπογράμμιση δική μου).

«α) Η Επιτροπή θεσπίζει τον υπό μελέτη κανονισμό αν συμφωνεί προς τη γνωμοδότηση της επιτροπής.

Η παράλειψη της φράσεως «ή αν δεν έχει υποβληθεί γνωμοδότηση» στο άρθρο 10, παράγραφος 2, του κανονισμού 2658/87 καθιστά σαφές ότι η Επιτροπή έχει τη δυνατότητα να θέσει σε εφαρμογή το μέτρο κατατάξεως πάραυτα είτε σε περίπτωση που το μέτρο συνάδει προς τη γνωμοδότηση της επιτροπής είτε σε περίπτωση που η επιτροπή δεν εξέδωσε γνωμοδότηση εντός της ορισθείσας από τον πρόεδρό της προθεσμίας. Παρατηρείται ότι στην προκειμένη περίπτωση δεν υποστηρίχθηκε ότι η ορισθείσα από τον εκπρόσωπο της Επιτροπής που προεδρεύει της επιτροπής προθεσμία υπήρξε εξαιρετικά βραχεία, ούτε ότι η ενώπιον της επιτροπής διαδικασία πάσχει οποιασδήποτε άλλη πλημμέλεια.

8 — Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 3.
9 — ΕΕ 1984, L 191, σ. 1.

17. Επιστρέφω τώρα στο ζήτημα των ορίων της αρμοδιότητας που ανατέθηκε στην Επιτροπή όσον αφορά την έκδοση των μέτρων κατατάξεως των εμπορευμάτων στο δασμολόγιο και το περιεχόμενο του ελέγχου εκ μέρους του Δικαστηρίου των μέτρων αυτών. Ήδη το Δικαστήριο είχε την ευχέρεια να εξετάσει το ζήτημα επανειλημμένα στο παρελθόν. Για παράδειγμα, στην υπόθεση Vismans Nederland [10], η οποία αφορούσε κανονισμό κατατάξεως που εξέδωσε η Επιτροπή δυνάμει του προαναφερθέντος κανονισμού 97/69, το Δικαστήριο υπενθύμισε (στη σκέψη 13 της αποφάσεως) ότι:

«(...) Όσον αφορά την ερμηνεία του ΚΔ (κοινού δασμολογίου), το Συμβούλιο παρέσχε στην Επιτροπή, η οποία ενεργεί σε συνεργασία με τους τελωνειακούς εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να διευκρινίζει το περιεχόμενο των δασμολογικών κλάσεων που λαμβάνονται υπόψη για την κατάταξη συγκεκριμένου προϊόντος, υπό τη μοναδική επιφύλαξη ότι οι διατάξεις που θεσπίζει η Επιτροπή δεν πρέπει να τροποποιούν το κείμενο του δασμολογίου (...)»

Παραπέμπω επίσης στην απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1988, Imperial Tobacco [11], καθώς και στις αποφάσεις επί των υποθέσεων Bagusat [12].

18. Με τις προτάσεις του που υπέβαλε στα πλαίσια της πρώτης από τις προαναφερθείσες αποφάσεις στις υποθέσεις Bagusat [13], ο γενικός εισαγγελέας Mayras πρότεινε, αναφορικά με κανονισμό κατατάξεως που εξέδωσε η Επιτροπή σύμφωνα με γνωμοδότηση που είχε υποβάλει η επιτροπή ονοματολογίας, ότι «στο πεδίο αυτό, ο έλεγχος του Δικαστηρίου είναι περιορισμένος και η αναγνώριση της ακυρότητας μπορεί να θεμελιώνεται μόνον σε προφανή πλάνη ή σε κατάχρηση εξουσίας. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου δεν μπορεί να αντικαταστήσει εκείνη της επιτροπής ονοματολογίας».

19. Η εκτίμηση του γενικού εισαγγελέα Mayras αντιστοιχεί στη διαπίστωση του Δικαστηρίου στην ίδια υπόθεση, σύμφωνα με την οποία από την εξέτασή της δεν προέκυψε κανένα στοιχείο ικανό να στοιχειοθετήσει το ότι η Επιτροπή είχε υπερβεί τα όρια της διακριτικής εξουσίας της, και στη διαπίστωση επί της δευτέρας αποφάσεως Bagusat [14], ως προς τον ίδιο κανονισμό, σύμφωνα με την οποία η διαδικασία δεν έφερε στο φως κανένα στοιχείο ικανό να οδηγήσει στην εκτίμηση ότι η κατάταξη στην οποία προέβη η Επιτροπή ήταν «προφανώς πεπλανημένη».

20. Ασφαλώς, στην προκειμένη περίπτωση, οι τελωνειακοί εμπειρογνώμονες των κρατών μελών που συσκέπτονται στα πλαίσια της επιτροπής ονοματολογίας δεν εξέδωσαν καμιά γνωμοδότηση, ώστε να τίθεται ζήτημα υποκαταστάσεως της εκτιμήσεως της εν λόγω επιτροπής από εκείνη του Δικαστηρίου. Θεωρώ, πάντως, ότι το σημείο αυτό

10 — Υπόθεση C-265/89 (Συλλογή 1990, σ. I-3411).

11 — Υπόθεση 141/86 (Συλλογή 1988, σ. 57).

12 — Αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1975 στην υπόθεση 37/75 (Bagusat I, Συλλογή τόμος 1975, σ. 407) και της 20ής Μαρτίου 1980 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις 87/79, 112/79 και 113/79 (Bagusat II, Συλλογή τόμος 1980/Ι, σ. 599).

13 — [Σημείωση του μεταφραστή: οι προτάσεις δεν έχουν μεταφραστεί στην ελληνική γλώσσα]. Στη σ. 1350 της Συλλογής της Νομολογίας στην αγγλική γλώσσα.

14 — Σκέψη 14.

δεν έχει καθοριστική σημασία. Η Επιτροπή τήρησε απολύτως τους δικονομικούς κανόνες του κανονισμού 2658/87, υποβάλλοντας το ζήτημα στην επιτροπή ονοματολογίας και απέχοντας από την έκδοση του μέτρου μέχρι λήξεως της προθεσμίας που είχε τάξει ο πρόεδρος της επιτροπής. Συνεπώς, η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να θεσπίσει μέτρο κατατάξεως σύμφωνα με την ιδία εκτίμησή της.

21. Προτού ασχοληθώ με το ερώτημα αν η δασμολογική κατάταξη που εφήρμοσε η Επιτροπή στην περίπτωση των «mecadecks» με τον κανονισμό 2275/88 αποτέλεσε ορθή εφαρμογή της εξουσίας εκτιμήσεώς της επί του θέματος, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι, κατά την άποψή μου, η εν λόγω κατάταξη κατέστη άκυρη απλώς και μόνο επειδή απεδείχθη ότι δεν συμβιβάζεται με μεταγενέστερη γνωμοδότηση που εξέδωσε το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας. Ασφαλώς, κατά την ενάσκηση της εξουσίας εκτιμήσεως που της απονεμήθηκε στον τομέα αυτό, η Επιτροπή οφείλει να λαμβάνει υπόψη τις επεξηγηματικές σημειώσεις, καθώς και τις γνωμοδοτήσεις του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, προκειμένου να διασφαλίζει την ενιαία εφαρμογή της ονοματολογίας στο έδαφος των συμβαλλομένων μερών της συμβάσεως περί του εναρμονισμένου συστήματος. Όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο με την απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1975 στην υπόθεση 38/75 [15]:

«Αναμφίβολα, οι γνώμες περί κατατάξεως δεν δεσμεύουν τα συμβαλλόμενα μέρη, συνιστούν όμως ερμηνευτικά στοιχεία τόσο μάλλον καθοριστικά καθόσον προέρχονται από αρχή επιφορτισμένη από τα συμβαλλόμενα μέρη να διασφαλίζει την ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή της ονοματολογίας. Μια τέτοια ερμηνεία, όταν ανταποκρίνεται, εξάλλου, σε γενικά ακολουθούμενη πρακτική από τα συμβαλλόμενα κράτη, δεν μπορεί ν' απορριφθεί παρά μόνο αν φαίνεται ασυμβίβαστη προς τους όρους της εν λόγω δασμολογικής κλάσεως ή αν προφανώς αποτελεί υπέρβαση της εξουσίας εκτιμήσεως που έχει παραχωρηθεί στο συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας.»

Πάντως, όπως υπογράμμισε το Δικαστήριο στην υπόθεση Van de Kolk [16]:

«Στις περιπτώσεις όπου η ερμηνεία της ονοματολογίας από το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας δεν είναι δεσμευτική για την Κοινότητα ή όταν δεν υφίσταται ερμηνεία της από το συμβούλιο αυτό, ο κοινοτικός νομοθέτης είναι αρμόδιος να ερμηνεύει την ονοματολογία, όπως αυτή πρέπει να εφαρμόζεται από την Κοινότητα, εκδίδοντας κανονιστικές πράξεις, και υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου.»

22. Οι κανονισμοί περί κατατάξεως — όπως άλλωστε και οι γνωμοδοτήσεις του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας — έχουν ακριβώς ως αντικείμενο να διευκρινίζουν τη νομική κατάσταση σε οριακές περιπτώσεις, ήτοι οσάκις είναι δυνατή η κατάταξη των εμπορευμάτων σε περισσότερες διαφορετικές κλάσεις. Ελλείψει γνωμοδοτήσεως του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, η Επιτροπή είναι αρμόδια να ερμηνεύει την ονοματολογία του εναρμονισμένου συστήματος, όπως πρέπει να εφαρμόζεται από

15 — Nederlandse Spoorwegen, Συλλογή τόμος 1975, σ. 435, σκέψεις 24 και 25.

16 — Υπόθεση C-233/88, Gijs van de Kolk-Douane Expediteur κατά Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen, Συλλογή 1990, σ. I-265, σκέψη 10.

την Κοινότητα, υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου. Στην οριακή αυτή περίπτωση, δεν πρέπει να αποκλείεται το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας να καταλήγει μεταγενέστερα σε άλλα συμπεράσματα. Στην περίπτωση αυτή, η Κοινότητα οφείλει να λάβει υπόψη τη συγκεκριμένη άποψη, εφόσον συμβιβάζεται με τον ορισμό της οικείας διακρίσεως ή δεν υπερβαίνει προφανώς την εξουσία εκτιμήσεως που απονεμήθηκε στο συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας. Πάντως, από τα προηγούμενα δεν συνεπάγεται ότι η παλαιότερη κατάταξη στην οποία προέβη η Επιτροπή καθίσταται ως εκ τούτου άκυρη. Κατά την ενάσκηση της εξουσίας εκτιμήσεώς της τη δεδομένη στιγμή, η Επιτροπή οφείλει να λάβει υπόψη ορισμένα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των υποσημειώσεων των τμημάτων ή κεφαλαίων του δασμολογίου, επεξηγηματικών σημειώσεων ως προς τη συνδυασμένη ονοματολογία, καθώς και των επεξηγηματικών σημειώσεων και γνωμοδοτήσεων του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας. Είναι σαφές ότι η Επιτροπή οφείλει, κατά περίπτωση, να αναθεωρεί συγκεκριμένη κατάταξη υπό το φως σημαντικών περιστατικών, όπως η έκδοση γνωμοδοτήσεως από το συμβούλιο τελωνειακής συνεργασίας. Πέραν του ότι απαιτείται η Επιτροπή, όταν εκδίδει κανονισμό κατατάξεως, να ενεργεί εντός των ορίων της διακριτικής εξουσίας που διαθέτει ενόψει των περιστάσεων που ίσχυαν τότε, το κύρος του κανονισμού δεν μπορεί να θίγεται από το γεγονός απλώς και μόνο ότι επιβάλλεται η αναθεώρηση της κατατάξεως λόγω μεταγενεστέρων γεγονότων.

23. Η άποψη αυτή ενισχύεται από προγενέστερες αποφάσεις του Δικαστηρίου. Για παράδειγμα, στην υπόθεση Compagnie d' Approvisionnement κατά Επιτροπής [17], το Δικαστήριο αναγνώρισε ευθαρσώς ότι:

«Το κύρος κανονισμού δεν μπορεί να αμφισβητείται λόγω πραγματικών περιστατικών που επισυνέβησαν μεταγενέστερα.» [18]

24. Εξάλλου, η αντίθετη άποψη είναι ασυμβίβαστη προς τις επιταγές περί ασφαλείας δικαίου. Η Επιτροπή θα αδυνατούσε να τροποποιήσει κανονισμό περί κατατάξεως ενόψει μεταγενεστέρων γεγονότων χωρίς να θέσει υπό αμφισβήτηση την επιφυλαχθείσα στο παρελθόν μεταχείριση καταστάσεων. Επιπλέον, η ανακατάταξη θα μπορούσε να οδηγήσει στην εφαρμογή υψηλότερου συντελεστή αντί χαμηλότερου. Αν, σε περίπτωση κατά την οποία ο προγενέστερος κανονισμός που επέβαλε χαμηλότερο δασμολογικό συντελεστή ήταν άκυρος, θα υπήρχε το ενδεχόμενο οι τελωνειακές αρχές να επιδιώκουν αναδρομικώς να επιβάλλουν επιπλέον δασμούς επί αγαθών τα οποία έχουν ήδη πωληθεί, ενώ κατά τον χρόνο εισαγωγής τους η κατάταξή τους θεωρούνταν ορθή.

25. Κατόπιν αυτού, απομένει κατ' ανάγκη να εξεταστεί αν η Επιτροπή, κατατάσσοντας τα mecadecks υπό τον κωδικό ΣΟ 8521 10 39, υπερέβη τα όρια των εξουσιών της, επιλέγοντας μια προφανώς εσφαλμένη κατάταξη, ισοδυναμούσα στην πράξη με τροποποίηση του δασμολογίου. Κατά την άποψή μου, αυτό δεν συνέβη στην προκειμένη περίπτωση.

17 — Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 9 και 11/71, ECR 1972, σ. 391, σκέψη 39.

18 — Βλ. περαιτέρω απόφαση της 7ης Φεβρουαρίου 1973 στην υπόθεση 40/72 (Schroeder, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 397, σκέψη 14) και απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1990 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-267/88 έως C-285/88 (Wuidart κ.λπ., Συλλογή 1990, σ. I-435, σκέψη 14).

26. Το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει επανειλημμένα ότι:

«(...) για λόγους ασφαλείας δικαίου και ευχερείας των ελέγχων επιβάλλεται, για την τελωνειακή κατάταξη των εμπορευμάτων, να αναζητείται, κατά κανόνα, το αποφασιστικό κριτήριο στα αντικειμενικά χαρακτηριστικά και τις αντικειμενικές ιδιότητές τους, όπως καθορίζονται στο κείμενο των κλάσεων του ΚΔ και των σημειώσεων του οικείου τμήματος ή κεφαλαίου» [19].

27. Επίσης, οφείλω να υπενθυμίσω τον κανόνα 2, στοιχείο α', των γενικών κανόνων ερμηνείας της συνδυασμένης ονοματολογίας, ο οποίος αποτελεί μέρος της ονοματολογίας που είχε αποτελέσει αρχικά το παράρτημα Ι του κανονισμού 2658/87. Ο κανόνας 2, στοιχείο α', ορίζει:

«Οποιαδήποτε αναφορά σε εμπόρευμα εντός ορισμένης κλάσεως καλύπτει το εμπόρευμα αυτό, έστω και αν δεν είναι πλήρες ή τελικό, υπό την προϋπόθεση ότι, στην κατάσταση που βρίσκεται, εμφανίζει τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του πλήρους ή τελικού είδους. Καλύπτει επίσης το πλήρες ή τελικό αγαθό ή αυτό που λογίζεται ως τέτοιο αν και ασυναρμολόγητο ή αποσυναρμολογημένο.»

28. Κατόπιν αυτού, είναι αναγκαίο να εντοπισθούν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά γνωρίσματα της βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής και να προσδιοριστεί αν τα mecadecks, έστω και μη πλήρη, διαθέτουν τα ανωτέρω χαρακτηριστικά της εν λόγω συσκευής.

29. Τα ουσιώδη χαρακτηριστικά μιας συσκευής μαγνητοσκοπήσεως έγκεινται στη δυνατότητα εγγραφής και αναπαραγωγής εικόνας και ήχου. Σε τεχνικό επίπεδο, πρόκειται για την καταγραφή ηλεκτρικών παλμικών κινήσεων (σημάτων) που αντιστοιχούν σε εικόνες και ήχο επί υποθέματος, αποτελουμένου συνήθως από μαγνητική ταινία, και για τη μετατροπή των καταγραφομένων σημάτων σε εικόνα και ήχο: βλ. τις επεξηγηματικές σημειώσεις του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας ως προς την κλάση 8521.

30. Ποια όμως είναι τα συστατικά εκείνα στοιχεία της συσκευής που της προσδίδουν τα ουσιώδη αυτά χαρακτηριστικά γνωρίσματα; Όπως προκύπτει από την ενώπιον του Δικαστηρίου υποβληθείσα δικογραφία, η συσκευή περιλαμβάνει συγκεκριμένα τα ακόλουθα μέρη: ένα σύστημα ελκύσεως της μαγνητικής ταινίας, μια κύρια διάταξη περιλαμβάνουσα το αναγκαίο σύστημα ελέγχου

19 — Απόφαση στην προαναφερθείσα υπόθεση Vismans Nederland, ανωτέρω υποσημείωση 10, σκέψη 14. Βλ. περαιτέρω απόφαση της 28ης Ιουνίου 1989 στην υπόθεση 164/88 (Rispal κ.λπ., Συλλογή 1989, σ. 2041), καθώς και την απόφαση στην υπόθεση Van de Kolk, που προαναφέρθηκε ανωτέρω στην υποσημείωση 16.

του ηλεκτρικού κυκλώματος, δέκτη, μηχανισμό ρυθμίσεως της ταχύτητας, πίνακα, σύστημα υποδοχής της κασέτας, καθώς και διάφορα προστατευτικά κελύφη. Το σύστημα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία, επακριβώς διατεταγμένα:

μεταφορείς για τις πληροφορίες εικόνας και ήχου (κεφαλές εικόνας και ήχου), που κατά τη διαδικασία εγγραφής μετατρέπουν τις ηλεκτρικές και οπτικές πληροφορίες σε μαγνητικές δυνάμενες να καταγραφούν στην ταινία, ενώ, κατά τη διαδικασία αναπαραγωγής, μετατρέπουν τις καταγεγραμμένες στην ταινία μαγνητικές πληροφορίες σε ηλεκτρικά σήματα·

— μεταφορέα ελέγχου των πληροφοριών (κεφαλή ελέγχου), μέσω του οποίου εγγράφεται και αναπαράγεται η προερχόμενη από τη μαγνητική ταινία πληροφορία κατά τρόπο που να διασφαλίζεται η διατήρηση και ο έλεγχος της ταχύτητας εκτυλίξεως της μαγνητικής ταινίας·

— μεταφορέα για τη διαγραφή εγγεγραμμένων πληροφοριών (κεφαλή διαγραφής) ο οποίος διαγράφει μαγνητικές πληροφορίες που αποθηκεύτηκαν στη μαγνητική ταινία·

— άλλους ηλεκτρομαγνητικούς μεταφορείς με ειδικές λειτουργίες όπως η αναπαραγωγή σταθερών εικόνων·

— ηλεκτρικούς κινητήρες, μέσω των οποίων επιτυγχάνεται η αναγκαία κίνηση για την εγγραφή και αναπαραγωγή.

31. Από την ανωτέρω περιγραφή καθίσταται σαφές ότι τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της συσκευής είναι τα συστατικά στοιχεία του συστήματος και ιδίως οι κεφαλές εικόνας και ήχου, η κεφαλή ελέγχου και οι λοιποί ηλεκτρομαγνητικοί μεταφορείς. Τα ανωτέρω στοιχεία, συναρμολογημένα κατά συγκεκριμένο τρόπο στην κυρία διάταξη, επιτρέπουν πρωτίστως στη συσκευή να επιτελεί τις βασικές λειτουργίες, ήτοι τη βιντεοφωνική εγγραφή και αναπαραγωγή.

32. Προφανώς, τα mecadecks στο σημείο 9 του παραρτήματος του κανονισμού 2275/88 περιλαμβάνουν τα ανωτέρω στοιχεία. Στο εν λόγω σημείο 9 τα mecadecks ορίζονται ως «μηχανικό μέρος βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής (...), εξοπλισμένο με τις κεφαλές εγγραφής και αναπαραγωγής».

33. Οφείλω επίσης να υπενθυμίσω τη γνωμοδότηση του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας που δημοσιεύθηκε με τις επεξηγηματικές σημειώσεις του (COM/AS — 7 Ιουλίου 1991, σ. 39 της αγγλικής εκδόσεως), η οποία έχει ως εξής:

«8522.90 1. Μηχανικό σύνολο βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής, απο-

τελούμενο από πλαίσιο στο οποίο έχουν συναρμολογηθεί τα ακόλουθα κύρια μέρη:

1) κύλινδρος αποτελούμενος από άνω περιστρεφόμενο τύμπανο στο οποίο έχουν προσαρμοστεί κεφαλές εγγραφής εικόνας, από κάτω σταθερό τύμπανο και από κινητήρα. Το σύνολο επιτρέπει την εγγραφή των βιντεοφωνικών σημάτων σε μαγνητική ταινία και την ανάγνωσή τους·

2) κεφαλή αναγνώσεως η οποία καταγράφει τα ηχητικά κύματα στη μαγνητική ταινία και τα αναγιγνώσκει·

3) κεφαλή διαγραφής η οποία διαγράφει τα καταγεγραμμένα σήματα μέσω νέας εγγραφής·

4) κινητήριο άξονα ο οποίος ρυθμίζει με τρόπο σταθερό την ταχύτητα εκτυλίξεως της μαγνητικής ταινίας.

Κατάταξη ως τμήμα της αντίστοιχης συσκευής.»

34. Μολονότι στην ίδια τη γνωμοδότηση δεν απαντά ο όρος «mecadeck», τα έγγραφα που προσκομίστηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, και ιδίως το έγγραφο 35.479 του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, επιβεβαιώνουν ότι ως «mecadeck» νοείται η συντετμημένη χρήση ενός μηχανικού συνόλου για συσκευή μαγνητοσκοπήσεως που αποτέλεσε αντικείμενο συζητήσεων εντός του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας, καθώς και της γνωμοδοτήσεως που εξέδωσε το τελευταίο.

35. Κατά τη συζήτηση ακροατηρίου, το Δικαστήριο έθεσε στην Επιτροπή ερώτημα σχετικά με το επί της τιμής μιας πλήρους συσκευής μαγνητοσκοπήσεως ποσοστό που αντιστοιχεί στο «mecadeck». Η Επιτροπή και η GoldStar διαφωνούν επί του σημείου αυτού. Με τη γραπτή απάντησή της στην ερώτηση του Δικαστηρίου, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κατά τη συγκεκριμένη περίοδο τα «mecadecks» αντιστοιχούσαν στο 30 και 40 % της συνολικής αξίας μιας πλήρους βιντεοφωνικής συσκευής. Η GoldStar αμφισβητεί τα στοιχεία αυτά και προσκομίζει τιμολόγια με τα οποία φαίνεται ότι τα εν λόγω συστήματα αντιστοιχούν στο 15 ή 19 % της τιμής πωλήσεως μιας βιντεοφωνικής συσκευής, ανάλογα με τον τύπο.

36. Η σύγκριση που αποπειράται η GoldStar μεταξύ της τιμής του συστήματος ελκύσεως και της τιμής πωλήσεως μιας πλήρους βιντεοφωνικής συσκευής στερείται σημασίας, δεδομένου ότι η τιμή πωλήσεως περιλαμβάνει κατά τεκμήριο και άλλες δαπάνες, όπως είναι οι μισθοί και τα γενικά έξοδα καθώς και ένα περιθώριο κέρδους. Για τους σκοπούς της παρούσας αναλύσεως, λυσιτελέστερο στοιχείο θα αποτελούσε το ποσοστό που αντιστοιχεί στο εν λόγω σύστημα στο συνολικό κόστος των συστατικών στοιχείων

της συσκευής. Προφανώς, το ποσοστό αυτό είναι σαφώς μεγαλύτερο. Εν πάση περιπτώσει, δεν αμφισβητείται ότι το εν λόγω σύστημα αντιστοιχεί σε σημαντικό τμήμα του συνολικού κόστους της συσκευής.

37. Οι επεξηγηματικές σημειώσεις που αφορούν τον κανόνα 2, στοιχείο α', των γενικών κανόνων ερμηνείας του εναρμονισμένου συστήματος δεν αναφέρονται στην αξία των συστατικών στοιχείων του εμπορεύματος. Πάντως, με τις παρατηρήσεις της επί της απαντήσεως της Επιτροπής, η GoldStar αναφέρεται στην επεξηγηματική υποσημείωση VIII σχετικά με τον κανόνα 3 των γενικών κανόνων. Κατά τον κανόνα 3, στοιχείο β':

«Τα αναμεμειγμένα προϊόντα, τα τεχνουργήματα και τα είδη που αποτελούνται από διάφορες ύλες ή προκύπτουν από τη συναρμολόγηση διαφόρων αντικειμένων, καθώς και τα εμπορεύματα που παρουσιάζονται σε σύνολα συσκευασμένα για λιανική πώληση, στα οποία η κατάταξη δεν μπορεί να γίνει με την εφαρμογή του κανόνα 3, στοιχείο α', κατατάσσονται σύμφωνα με την ύλη ή το είδος που δίνει σ' αυτά τον ουσιώδη χαρακτήρα τους, όταν είναι δυνατός ο καθορισμός αυτός.»

Η επεξηγηματική σημείωση VIII διευκρινίζει:

«Ο παράγων που καθορίζει τον ουσιώδη χαρακτήρα ποικίλλει ανάλογα με το είδος του εμπορεύματος. Επί παραδείγματι, μπορεί να απορρέει από τη φύση της συστατικής ύλης ή των στοιχείων που το απαρτίζουν, τον όγκο τους, την ποσότητά τους, το βάρος ή την αξία τους, τη σημασία μιας από τις συστατικές ύλες ενόψει της χρήσεως του εμπορεύματος.»

Η GoldStar υποστηρίζει ότι η εν λόγω σημείωση πρέπει να ληφθεί υπόψη για την ερμηνεία του κανόνα 2, στοιχείο α', σχετικά με τα μη πλήρη ή μη τελικά εμπορεύματα. Δεδομένου ότι τα υπό κρίση συστήματα δεν μπορούν να θεωρηθούν ως εμφανίζοντα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των πλήρων συσκευών μαγνητοσκοπήσεως με βάση άλλα κριτήρια, πρέπει να εφαρμοστεί το κριτήριο της αξίας.

38. Πάντως, πόρρω απέχει του να είναι σαφές ότι τα απαριθμούμενα στην επεξηγηματική σημείωση VIII στοιχεία ισχύουν κατ' αναλογία, χωρίς καμιά τροποποίηση, και για τα μη πλήρη ή μη τελικά εμπορεύματα, ενόψει του ότι η σημείωση αφορά τα αναμεμειγμένα ή σύνθετα. Επιπλέον, ακόμη και αν υποτεθεί ότι τούτο είναι δυνατό, το κριτήριο της αξίας δεν συμπεριλαμβάνεται μεταξύ των παραγόντων στους οποίους αναφέρεται η επεξηγηματική σημείωση VIII, η οποία μνημονεύει μεταξύ άλλων «τη σημασία μιας από τις συστατικές ύλες ενόψει της χρήσεως του εμπορεύματος». Εναπόκειται στην Επιτροπή, κατά την άσκηση της διακριτικής εξουσίας της, να εκτιμήσει το βάρος που πρέπει να αποδοθεί σε κάθε κριτήριο σύμφωνα με τις περιστάσεις. Κατά την άποψή μου, η Επιτροπή δικαιολογείται να συναγάγει ότι η αξία δεν αποτελούσε αποφασιστικής σημασίας κριτήριο

στην προκειμένη περίπτωση. Αν υποθέσουμε, επί παραδείγματι, ότι τα υπόλοιπα συστατικά στοιχεία της συσκευής μαγνητοσκοπήσεως, συμπεριλαμβανομένης της κυρίας διατάξεως, εισήχθησαν ως ενιαίο προϊόν, τότε, έστω και αν τα εν λόγω στοιχεία αντιστοιχούν στο μεγαλύτερο ποσοστό του κόστους της πλήρους συσκευής, είναι αμφίβολο αν, χωρίς το οικείο σύστημα που περιλαμβάνει τα συστατικά στοιχεία χάρη στα οποία καθίσταται δυνατή η θέση σε λειτουργία των ειδικών δυνατοτήτων της συσκευής μαγνητοσκοπήσεως, μπορούν αντικειμενικά να θεωρηθούν ως εμφανίζοντα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της πλήρους συσκευής, κατά την έννοια του κανόνα 2, στοιχείο α'. Εξάλλου, όπως προκύπτει σαφώς από την απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 1984 στην υπόθεση 298/82 [20], η αξία ενός συστατικού στοιχείου δεν έχει αποφασιστική σημασία για την κατάταξη δυνάμει του κανόνα 3, στοιχείο β'. Στα πλαίσια της εν λόγω υποθέσεως, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα αθλητικά υποδήματα με το επάνω μέρος από υφαντική ύλη όπου έχουν ραφεί τεμάχια δέρματος έπρεπε να καταταγούν όχι ως «υποδήματα έχοντα το επάνω μέρος εκ φυσικού δέρματος» αλλ' ως «έτερα» υποδήματα, παρ' όλον ότι τα τεμάχια δέρματος κάλυπταν περίπου το 70 % της επιφανείας της υφαντικής ύλης, ενώ η αξία τους είναι μεγαλύτερη από εκείνη του τμήματος της υφαντικής ύλης. Στη σκέψη 12 της αποφάσεως το Δικαστήριο διευκρίνισε:

«Η αληθής αξία των τεμαχίων δέρματος σε σχέση με εκείνη της υφαντικής ύλης δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι το δέρμα είναι εκείνο που προσδίδει στο επάνω μέρος του υποδήματος τον ουσιώδη χαρακτήρα του.»

20 — Schickedanz κατά Oberfinanzdirektion Frankfurt am Main, Συλλογή 1984, σ. 1829.

39. Ασφαλώς, η Επιτροπή θα μπορούσε να υποστηρίξει την άποψη ότι εκείνο που προσέδωσε στη συσκευή τον ουσιώδη χαρακτήρα της ήταν το σύστημα ελκύσεως και η κυρία διάταξη που περιέχει το ηλεκτρικό κύκλωμα. Πάντως, η Επιτροπή δε νομίζω ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι υπέπεσε σε προφανή πλάνη υιοθετώντας την συγκεκριμένη άποψή της.

40. Συνακόλουθα, φρονώ ότι η Επιτροπή ενήργησε εντός των ορίων της διακριτικής εξουσίας της, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι το «mecadeck» είχε τον ουσιώδη χαρακτήρα μιας πλήρους βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής και αναπαραγωγής για τους σκοπούς του γενικού κανόνα 2, στοιχείο α' και ότι έπρεπε για το λόγο αυτό να καταταγεί υπό τον κωδικό ΣΟ 8521 10 39.

Δεύτερο ερώτημα

41. Το ερώτημα αυτό του εθνικού δικαστηρίου αφορά το αν ο κανονισμός 3085/91 έχει αναδρομικό αποτέλεσμα ώστε να εφαρμόζεται επί αγαθών που εισήχθησαν πριν από την έναρξη ισχύος του.

42. Κατ' εμέ, είναι σαφές ότι ο κανονισμός δεν έχει παρόμοιο αποτέλεσμα. Στην υπόθεση Biegi [21], το Δικαστήριο έκρινε στη σκέψη 11:

«Κανονισμός ο οποίος καθορίζει τις προϋποθέσεις κατατάξεως σε δασμολογική κλάση ή διάκριση έχει διαπλαστικό χαρακτήρα και δεν επάγεται αναδρομική ισχύ.»

43. Η Επιτροπή υποστηρίζει προφανώς την άποψη ότι στο βαθμό που ο συγκεκριμένος κανονισμός αποσαφηνίζει απλώς την υφιστάμενη έννομη κατάσταση, μπορεί να παραγάγει αναδρομικά αποτελέσματα. Πάντως, θα ήταν ορθότερο να λεχθεί ότι σε παρόμοιες περιστάσεις ο κανονισμός περί κατατάξεως μπορεί να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές ως προς την έννοια υπό την οποία θα έπρεπε να ερμηνευθεί το δασμολόγιο πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Εν πάση περιπτώσει, όπως παρατηρεί ορθά η Επιτροπή, ο κανονισμός 3085/91 δεν αποσκοπούσε προφανώς στηνεπιβεβαίωση της ισχύουσας έννομης καταστάσεως. Όπως προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις και τις διατάξεις του, ο κανονισμός τροποποίησε την μέχρι τότε επικρατούσα αντίληψη, ώστε να ευθυγραμμιστεί η κοινοτική νομοθετική ρύθμιση με τη γνωμοδότηση του συμβουλίου τελωνειακής συνεργασίας.

21 — Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 7.

Τρίτο ερώτημα

44. Με το ερώτημα αυτό το εθνικό δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριό σας να προσδιορίσει κατ' ουσίαν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά στα οποία στηρίχθηκε η κατάταξη των «mecadecks» ως πλήρων βιντεοφωνικών συσκευών εγγραφής ή αναπαραγωγής. Με το ερώτημα αυτό επιδιώκεται να προσδιοριστεί αν η κατάταξη των «mecadecks» στο σημείο 9 του παραρτήματος του κανονισμού 2275/88 εφαρμοζόταν και στην περίπτωση των εισαχθέντων από την GoldStar αγαθών.

45. Η απάντηση στο εν λόγω ερώτημα ακολουθεί εκείνη του πρώτου ερωτήματος. Το ουσιώδες χαρακτηριστικό μιας βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής είναι η ικανότητα εγγραφής και αναπαραγωγής εικόνων και ήχου. Κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειάς της επί του θέματος, η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα να συναγάγει ότι ένα «mecadeck» ή μηχανικό μέρος βιντεοφωνικής συσκευής εγγραφής ή αναπαραγωγής έχει το ουσιώδες χαρακτηριστικό γνώρισμα μιας πλήρους συσκευής εφόσον περιέχει τα στοιχεία, τα οποία είναι συναρμολογημένα κατά τρόπο ακριβή, τα οποία πληρούν τις βασικές λειτουργίες βιντεοφωνικής εγγραφής και αναπαραγωγής της συσκευής, και συγκεκριμένα την κεφαλή εγγραφής εικόνας, ήχου και διαγραφής.

Πρόταση

46. Κατόπιν αυτών, φρονώ ότι πρέπει να δοθούν οι ακόλουθες απαντήσεις στα ερωτήματα που σας υπέβαλε το Finanzgericht Rheinland-Pfalz:

1) Από την εξέταση του υποβληθέντος ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του σημείου 9 του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΟΚ) 2275/88 της Επιτροπής.

2) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 3085/91 της Επιτροπής δεν έχει αναδρομικό αποτέλεσμα για να θεωρηθεί ότι τυγχάνει εφαρμογής επί εισαχθέντων πριν από την έναρξη ισχύος του εμπορευμάτων.

3) Πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΟΚ) 3085/91, τα «mecadecks» ή μηχανικά μέρη βιντεοφωνικών συσκευών εγγραφής ή αναπαραγωγής λογίζονταν ως εμφανίζοντα τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της πλήρους συσκευής, κατά την έννοια του κανόνα 2, στοιχείο α', των γενικών κανόνων ερμηνείας της συνδυασμένης ονοματολογίας, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν τα στοιχεία, τα οποία είναι συναρμολογημένα επακριβώς και τα οποία πληρούν τις βασικές λειτουργίες βιντεοφωνικής εγγραφής και αναπαραγωγής της συσκευής, και συγκεκριμένα την κεφαλή εγγραφής εικόνας, ήχου και διαγραφής.